

sával elkerülhető/, addig ez a megoldás az NSZO-jelzeteknél egyáltalán nem ritka, és így a nem ekvivalens kapcsolatok - amelyeknél a jelzetből nem lehet egyértelműen egy adott deszkriptorra visszakövetkeztetni - meglehetősen gyakoriak. Ez azt jelenti, hogy bár az NSZO-jelzetek kombinált alkalmazása a specifikus tájékozódásban segítséget jelent és a deszkriptor-jegyzék felhasználási területe az NSZO-jelzetek beiktatásával tovább bővül, az NSZO jelzetek halmaza nem tekinthető a deszkriptor-jegyzékkel egyenértékű rendszernek.

Mindent összevetve megállapítható, hogy a kombinált deszkriptor-jegyzék elsődleges gyakorlati feladatát, nevezetesen az adott rendszerek különbözőségeinek áthidalását, maradéktalanul ellátja.

/Informatik, 21.k. l.sz. 1975. p.24-26./

Takáchné Tóth Mária

TERMINOLÓGIA

A bibliográfiai terminológia szabványosítása

A VNIKI /Össz-szövetségi Információs, Osztályozási és Kódolási Tudományos Kutató Intézet/ és az Össz-szövetségi Könyvkamara által 1972. decemberben összehívott értekezlet jóváhagyta az információs-bibliográfiai dokumentáció szabványosításában végzett munkát és feladatul tűzte ki a szabványok komplexitásának felülvizsgálatát a továbbfejlesztés érdekében.

A cikk a "Naučnye i Tehničeskije Biblioteki SzSzSZR" cikksorozatában felvetett problémákra kíván választ adni. Szerzője szerint szükség van a bibliográfiai terminológia egységesítésére. A problémát a "bibliográfia" kifejezés többféle értelmezése váltja ki. Mint gyakorlati tevékenység a bibliográfiai leírások rendszerbe foglalt jegyzékének összeállítását jelenti - a szabvány erre vonatkozik. De felmerül olyan értelmezés is, amely az elméleti oldalt tükrözi. A szabványban erre a "bibliográfiatan" kifejezést használják. Folyik a vita ennek a kifejezésnek a szükségességéről, jogosságáról is. Szóba került még az is, hogy a bibliográfiai szabvány tartalmazza a tudományos-műszaki tájékoztatás terminológiáját is, de a szerző ezt súlyos módszertani hibának tekinti.

A szabvány ellenzői a "bibliográfia" szó szabványosítása ellen vannak és különböző rész megoldásokat ajánlanak: a szabványban szereplő "bibliográfia" kifejezést nem kell szabványosítani, a bibliográfiai termék, segédanyag, irodalommutató, irodalomjegyzék, irodalomszemle, bibliográfiai kártya kifejezések esetén a "bibliográfiát"-t szinonimaként használják.

A szabvány bevezetésekor a legnagyobb nehézséget az jelenti, hogy a szakemberek nagy része ragaszkodik a régóta használt kifejezésekhez, nem szívesen használ újat. Azokban az oktatási formákban, ahol pedig kötelező lenne megemlíteni vagy foglalkozni a szóban forgó terminológiai szabvánnyal, nagyon sok esetben ezt figyelmen kívül hagyják. A szabvány be nem tartása oda vezetett, hogy nincs meg a használatához szükséges tapasztalat.

A szabványt egy sor jogos kritika is illette. Mivel ez az első bibliográfiai terminológiai munka, további fejlesztésére feltétlenül szükség van.

/Szovetszkaja Bibliografija, 1974. 6.sz. p.15-28./

Viszocsek Valerijné

Újabb kísérlet az információ definiálására

"Az információ az emberi vagy a társadalmi tudat meghatározott tartalma, amelyet más emberek tudatára történő ráhatás céljából a nyelv, illetve más jelrendszer segítségével fejezünk ki /pl. eszmét cserélünk, kérdésre válaszolunk, cselekvést kezdeményezünk, valakit meggyőzünk valamiről, megparancsolunk valamit, figyelmeztetünk valakit, figyelmeztetünk valamire stb./."

E definíció szerzője, J. FOGL csehszlovák kutató szerint ez a meghatározás sem tekinthető véglegesnek és teljesen kielégítőnek. Jellemzője a legnagyobb általánosságra való törekvés. Egyben ez a legnagyobb előnye is, minthogy segítségével jó eséllyel lehet vállalkozni a fogalom "mélységi" elemzésére és definiálására. Különösen az információ legkisebb egységét és annak egyes sajátosságait lehet segítségével intenzívebben kutatni, illetve meghatározni. Ez pedig előfeltétele az információ lényegével és szerkezetével foglalkozó valamennyi kutatás sikerének, illetve annak, hogy az informatika alapfogalma végre egyértelmű és teljes meghatározásban részesüljön.

/Československá Informatika, 16.k. 12.sz. 1974.
p.649-657./

